

درگاه

۲۰ تشرین اول ۳۳۷

نومرو : ۱۳

برنجی سنه : ایکسنتجی جلد

فكر حياىى

فلسفه مداوماريله حسبجال :

۳ *

نه چقار ؟

دارالفونونده فلسفه تدرىساقى انكشاف ايدلى ، تالى مكىلمىزده آرزو اينديكمز كى اولسه ده آرزو چوق روحيات و اخلاق تدرىس ايديله كى كنجىلمزده فلسفى مسائله قارشى علاقه آرتدى . آرتيق عمومى برلرده بيله مباحثه زىنى فلسفى مسئلهلر اولاييلور . كچن كون بيله بيله برلرده اينكى كنج مباحثه ايديلور . لردى . بونلردن برى پك اى طانيسم ، سرك آرقداشلىك زدن ، دارالفون فلسفه طلبه سندن ذكى بر افسنديدى . كندىسيه دائما دوقور ديه خطاب ايدىلكده اولسه نظرآ غناطيك يكي مكىلمدن چيقيش كنج طبيه اولمىسى لازم كايوردى . قونوشدقلى موضوع همرك اوغراشدنى مسئلهلره تعالى اينديكى ايچون قولاى مسافرى اولقدن كندى آلامادم . آرقداشلىك مخاطبته واقعات روحيه نك دماغ خادىلرله ارجاع ايديله بيله جكنى آكلامق ايدىلور دوقورده هرجه نك نهايتنده متصل :

نه چقار ؟

ديه مقابله ايلوردى . اوت نه چقار ؟ واقعات روحيه دماغ حركاتلىك عيني ويا موازيسى ايمش ، ياخود دكاش بوندن نه چقار ؟ ايكي سيده مثبت اولما . دقدن سوكر قانا يورمقدن نه چقار ؟ بونمادى شو اللردن آكلاشايوردى كه دوقور اولدينى تخمين اينديكم كنج بر تربيه مخصوصيه محتاج اولان اخاطه فلسفيه بى مالاك دكلى . فلسفى مسائل قورامق ، كاشانى هيئت عموميه سيلاه دوشونه بىلمك برنوع استعداد و تربيه خصوصيه محتاجدر . نه ايچون بشرىته دهاى فلسفى قارشوسنده حيرت و تقدىر حس ايديلور ؟ اويله ظن ايدىلر واردركه فلسوف على الماده بر كاشف ، بزفكرى ، بر حقيقى افاده ايدن ، ياخود بولان بر آدمدر . فلسوفلر بيله بر نقطه دن دوشونك اونارك قيمتى بزه آكلان تاماز . دهاى فلسفينك لك مهم تجلىسى حادثات عالمى قاورامده كوستربان وسعت احاطه ، وضع اولونان سيسته مده كى ارتباط و تناسبلر . بوقابليندر كه آرزو چوق فطرى براستعداد و تربيه احتياج كوسترير . هر كس حادثات كونه بى عموميه سيلاه دوشونه من . يالكن بر صنعتله ، يالكن بر ايشله مشغول اولمش ، حتى منحصراً بر شعبه علماله اوغراشمدن باشقه بر شى باعالمش اولانلر عالمى بونون تماميتيله ملاحظه يمعطوف اولان فلسفى مسائل واوندن چيچاقى نتايجى آكلايامازلر . بونك ايچون كنج دوقوروك ايكيده بر « نه چقار ؟ » ديمى حقلى بولوردم . حتى بوسواله بويوك بر قيمتمده [۲] برنجى وايكنجى مقالدر ، و ه نومورلوردد .

وبردم . اكر بن آرقداشلىك بونده اولسه بدم ، بايقىز نامل جواب و بربردم .

— نه مى چقار ديورسكز . چوق شى ، علمده ، تربيه ده ، حيات سياسيه واجتماعيه ده چوق مهم نتايج حاصل اولور . ظن ايدرميسكز كه بونماقشات صرف نظرى ، عمله ، حياته غير مؤثردر . خير ، بو ايكي نظريه دن برنجى قبول اينكله حيات ، كاشات حقه ده نقطه نظر كز تاماً دكشبر . بايقىز نامل ؟ اكر حيات روحيه دماغك حركاته تاماً قابل ارجاع ايه ، اوندن فضله هيچ بر شيشى احتوا ايليورسه او حالده بونون كاشات بلا اسلنا ماده نك قانونرله تابع اولاجقدر . بو تقدريده يالاسكى ميخانيكيت (Mechanisme) طرفدارلر كى مكنونى تاماً عاقل وساكن آتومرك يكدىكرى اوزرله اولان تاثيرلرله ايضاح ايدىكسكز ؛ ياخود عصر همرك اكثر مونىستلى كى ماده نك عنصر اصليستنده روحي عد اينديكمز اوصانك هيچ اولازسه بالقوه موجود اولدينى قبول ايله جك وماده ده كى بوقدرتك تكامل قانونرله توفيقاً حيات شعوريه بى توليد اينديكى تسليم ايله جكسكز . اسكيدن انسانى ماده نك بلك دار معناسيله طبيعتك ايچنه صوقيوبرمك پك كوجدى . لامارق و داروونك مختاريله علوم طبيعه ساحه سنده تكامل واصطفا قانونر بولونقدن سوكر واقعات شعوريه بى ماده حادثلرله ارجاع ايدىلنك پك قولاى و قابل اولدينى ظن ايدلى . علوم طبيعه قانونرنيك بون معنوى حادثاته تشمىل ايچون لازم كان پك قيصه خطوه بى ده نهايت سىنسر تاماً آتدى . شيمدى ايكي مسئله مواجهه سنده يز . برى عبا سداجه ماده نك تحول انقلابدن چيچارلش ، ياخود على الاطلاق حياتك مادى كدر برلرلك [۱] مطالعه سندن استخراج ايدلش اولان قانونلر روحي اجتماعى واقعات قابل تطبيقيدر ؟ ديكرى بونظريه بى قبول اينديكمز حالده على الاطلاق واقعات كونه حقه ده نقطه نظر من نه اولاجقدر ؟ بالخاصه ايبلك و كوتوك كى اخلاقى حس و مفكورلره ، ميلونلرجه آدمك حركاتنده عامل اولان عقیده لره نامل بر قيمت و بره جكز ؟ اكر سز بو نظريه بى كندىكزه مال ايمش اولسه بديكز منافقه و مباحثه همرك زمينى دها زياده برنجى سؤال دائره سنده اولوردى . حالبوكه سز بوايكي نظريه حقه ده لاقيد بولونيور . سكر ؛ ديك ايستورسكز كه هر ايكي سيده مثبت اولمادقن سوكر بونرك مباحثه سندن نه چقار ؟ اكر بحث ايدىكم ناتوراليسنلر و مونىستلر كى كاشانه باقارسكز واقى رويكز حيات عمليه ايچون شعوري برلرلره و بره جكز قيمت باشقه در ؛ حادثات حياتيه و معنويه نك تكلمانى مادى عالمك قانونلر خارجنده نخرى اينديكسكز ، روح بشرى تعبير آخرله حيات انسانيه و انسانى دوغرىدن دوغرى به تحقش امكانى تسليم اينديكسكز زمان حيات خصوصنده كى تقدركز بسبون باشقه اولور . برنجى حالده اول حيات

[۱] كه جك نسخده كى مباحثه ده بو تعبيردن آكلاديم معنائى يازاجم .

روحيه بى ، بونون افمال و حسابات كزى تاماً شرايط ماديه و عضويه نك صورت ، ملاحظه دى نايى عدايده جكسكز . تانياً افمال انسانيه واجتماعيه بى من حيث المجموع تحفظ نفس سوق طبيعيسه ، حيات ايچون جدال قانونرله ارجاع ايله جك ، بونك خارجنده كى بونون عامللر جهله اسناد ايله صنئى بولاجكسكز . بو حالده حرى سوق طبيعيلر بزه تابع اولقده و حيات ايچون جدال قانوننك هر تورو عارضى انكلردن قورتورلاق تاماً تطبيقنده كورده جكسكز ايچون بوكا طبيعيتيله مانع اولان اعتقادات و نظريات قارشى سربى حيات و افكار نامنه مخالفه ايله جكسكز . تحفظ نفس حسنه ، نفه ارجاع ايديله بيله هر نوع اخلاقى غير طبيعى بولاجق ، برنوع احتياج روچيدن تولد ايدن اعتقادات و نظريات مستند قواعد عملى ضلالت عد ايله . اونلره اعلان خصومت ضرورتى قارشيسنده قلاجكسكز . الحاصل انسانى دائماً ماده بيه تمثيل ايله اعمال بشريه بى تاماً شرايط ماديه نك ضرورى ايجان عدايده جك ، حياتيه بى يكى تكامل اثرلر اولاييله جكنى رد ايله جكسكز . شو حالده حادثات كونه تدريجاً وجود بولان ، سوكر تيدل شكله انقراض وبالاخره تكون ايدن برسيلان دائمي دن عبارت اولدينى قبول ايله ماضيك استقباله قطعى ايزلر بر اقاجقنى قطعاً انكار ايدىكسكز . كور بوسكز كه بو نوع ناتوراليسنلر ، استناد ايله كلى عاومك محصول انسان اولدينى دوشونمكه لزوم كورميه رك مركز اصلى تاماً ماده اولارق قبول اينكلده ، اصول تدقيق ده ذهن بشرى ماده اوزرله انعطافه حصر ايلكده در . خلاصه ايك لازم كايرسه بونظريه اربابى حيوانات و نباتاتك سوق طبيعى ايله استحصال ايدىكى نتيجى انسانك برچوق اعمال ذهنيه صرفيله و برنجى جدال ايله باباييله جكنه قانع اولقده واصل محصول انسان اولان مفكورلره و مفدساته قيمت عطف ايتىكده در . اونلره كوره مقدس عدايدىكز اخلاق و بى روحك بر احتياجى دكل بر خسته ليدر ، ياخود جهل دن متولد بشرى مصيبتدر . انتشار عاوم سايه سنده نداوى ايديله جك اولان بشريت آرتيق بوخرا فادن قورتولاىق ، تاماً تكامل واصطفا قانونرله ترك تابع اولاجقدر . برنجى نظريه نك كاشانى صورت تلقيسى آشاغى يوقارى بيله اولاييلر . ايشته اولقده طلبه سى بونده اولسته بدم اول امرده كوز اوكنه بيله برتابو فويقدن سوكر ايكنجى نظريه بى قبول اينديكمز تقدريده مكنونات و حياته ناصيل قيمت و بره جكزى آكلامه كچر ، اوندن سوكر

نه ناصيل بوايكي نظريه بى قبول يكدىكز بيه . مساويمير ؟

سؤالى صوراردم .

حقيقه ناتوراليزم بيله حياتى جادلاشيدردى ، انسانى حيوان و نباتانه دوغرى سوق ايدىكى حالده ديكر نظريه حيات و انسانيتك محصولرله بسبون باشقه تورو قيمت و برىر . ناصيل و نه بولده ؟ بوى آبرى بر مصاحبه زمينى باباجم .

تاريخ فلسفه معلمى

محمد امين